

REPUBLICA MOLDOVA CURTEA
DE APEL COMRAT

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА
КОМРАТ

MD - 3805, mun. Comrat, str. Lenin, 177
tel./fax: (+ 373 298) 23446
email: caco@justice.md

MD - 3805, мун. Комрат, ул. Ленина, 177
тел./факс. (+373 298) 23446
email: caco@justice.md

de la «27» 08 2021 № 4r-119/2021/1493

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1869
"04" 08 2021

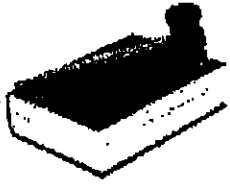
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Vă expediem sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 445 alin. (1) Cod Contravențional înaintată de avocatul Belinschi Maxim pe dosarul contravențional în privința lui Șider Inga .

Anexă: 18 file

PREȘEDINTE INTERIMAR AL
CURȚII DE APEL COMRAT
ex. Odnostalco T. 0(298) 2-87-30

LIUDMILA CARAIANU

**UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA
CABINETUL AVOCATULUI «BELINSCHI MAXIM»**

Adresa poștală: str. Sfatul Țării 17, mun. Chișinău, MD 2012, Moldova,
Tel/fax CDMA: +(373 22) 83-58-07; GSM: +(373)68-14-44-74,

E-mail: avocatbelinschii@gmail.com, Skype: avocatbelinschii

Către Curtea Constituțională a Republicii Moldova

CERERE

**adresată Curții de Apel Comrat
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate
a art. 445 al. (1) Cod Contravențional**

CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI

Din conținutul procesului verbal cu privire la contravenție întocmit în privința cet. Șider Inga în baza art. 63 al. (1) Cod Contravențional, pe motiv că în data de 17.12.2019 și 22.12.2019, dar și pe parcursul ultimilor 3 ani de zile, copilul minor al contravenientei - periodic aplica lovituri și violența fizică în privința minorului . La caz, minorul pe data de 17 decembrie 2019 și 22 decembrie 2019, aflându-se în pauza dintre repetiții în cercul de dans "Berlik" a Casei de Cultură a or. Vulcănești, a aplicat câteva lovituri minorului , cauzându-i în ambele cazuri leziuni corporale neînsemnate. Această conduită negativă și agresivă a minorului în raport cu minorul a fost calificată de către agentul constator ca fiind neîndeplinirea corespunzătoare de către mama Șider Inga a obligațiilor părintești.

La data de 19 mai 2021, Judecătoria Comrat sediul Central a emis pe dosarul nr. 4-04/2021 hotărârea prin care a dispus de a recunoaște nul procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința cet. Șider Inga, învinuită de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 al. (1) Cod Contravențional și de a înceta procesul contravențional pornit ca urmare a declarării nulității procesului-verbal cu privire la contravenție.

Apreciind conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Șider Inga în baza art. 63 al. (1) Cod Contravențional din punctul de vedere al corespunderii lui conținutului art. 443 al. (1) pct. d) Cod Contravențional, instanța constată că procesul-verbal întocmit pe numele lui Șider Inga nu corespunde cerințelor art. 443 Cod Contravențional, deoarece în procesul-verbal nu sunt indicate date ce reflectă locul și timpul comiterii contravenției de către Șider Inga. Instanța de judecată constată că în procesul-verbal întocmit pe numele lui Șider Inga nu sunt descrise și probate acțiunile / inacțiunile contravenientei Șider Inga, ci sunt descrise acțiunile copilului minor i.

Drept urmare, instanța constată că procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Șider Inga nu corespunde aceluși conținut cerut de art. 443 Cod Contravențional, și este nul în temeiul art. 445 Cod Contravențional. Or, potrivit art. 445 Cod Contravențional, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele,

prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

Nefiind de acord cu această hotărâre a Judecătoriei Comrat sediul Central din 19 mai 2021, aceasta a fost atacată cu recurs, solicitând casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei, cu menținerea în vigoare a procesului - verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Șider Inga, învinuită de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 al. (1) Cod Contravențional.

În cadrul ședinței de judecată de la Curtea de Apel Comrat, în calitatea ei de instanța de recurs, de către partea apărării a victimei minor , avocatul Maxim Belinschi se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 445 Cod contravențional, în vederea verificării constituționalității acestei norme legale.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ SPEȚEI

11. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 "Accesul liber la justiție"

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 24 "Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică"

„(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

(2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

Articolul 28 "Viața intimă, familială și privată"

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 443 "Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție"

(1) Procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde:
a) data (ziua, luna, anul), ora și locul încheierii;

b) calitatea, numele și prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă;

c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

d) fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzelor care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indicile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;

f) aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și a victimei a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art. 384 și 387;

g) obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei;

h) informații despre instituția bancară și despre modul de plată a amenzii.

(2) În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional este un minor, în procesul-verbal se va consemna și numele, prenumele, domiciliul părinților sau ale altor reprezentanți legali.

(3) În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional sau victima nu cunoaște limba procesului-verbal, se asigură asistența unui interpret/traducător, datele lui consemnându-se în procesul-verbal.

(4) În procesul-verbal se individualizează corpurile delictive (se descriu forma, mărimea, culoarea, greutatea, alte caracteristici care permit individualizarea lor), indicându-se datele proprietarului și, după caz, măsurile luate pentru valorificarea sau conservarea lor.

(5) Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și de victimă când există. În cazul în care constatarea contravenției este de competența unui organ colegial, procesul-verbal cu privire la contravenție se încheie de către președintele organului colegial sau de către un membru ales cu votul majorității membrilor prezenți la ședința în al cărei cadru are loc constatarea faptei ori desemnat de către președintele acestei ședințe și se semnează de către toți membrii prezenți la ședință.

(6) Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicându-se și datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de telefon).

(7) În procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări. În cazul necesității unor astfel de acțiuni, se încheie un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.

(8) În cazul în care contravenția prevăzută la capitolul XIII al cărții întâi a fost constatată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, agentul constatator, după stabilirea identității conducătorului de vehicul, poate încheia procesul-verbal și în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional. În procesul-verbal încheiat în cazurile prevăzute de prezentul alineat se indică tipul, modelul și numărul de identificare al mijlocului special cu ajutorul căruia a fost constatată contravenția.

(9) Partea rezolutivă a procesului-verbal cuprinde decizia agentului constatator de sancționare, de încetare a procesului contravențional sau de remitere a cauzei funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator sau autorității competente să soluționeze cauza contravențională, ori în instanța de judecată, cu recomandarea, în toate cazurile, dacă consideră necesar, privind sancționarea sau privind încetarea procesului, indicându-se și termenul de contestare în instanța de judecată.

(10) Dacă norma contravențională prevede aplicarea punctelor de penalizare sau dacă contravenția imputată prevede acumularea a 15 puncte de penalizare, partea rezolutivă a procesului-verbal va conține și mențiunea respectivă.

(11) În cazul deciziei de sancționare, partea rezolutivă a procesului-verbal va cuprinde și date privind informarea persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional despre dreptul de a plăti jumătate din amendă dacă amenda este plătită în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional recunoaște săvârșirea contravenției și acceptă sancțiunea stabilită în procesul-verbal de către agentul constator, procesul-verbal cu privire la contravenție constituie actul de decizie asupra cauzei contravenționale. Faptul recunoașterii contravenției și al acceptării sancțiunii stabilite de către agentul constator se consemnează în procesul-verbal cu privire la contravenție.

(11) În cazul convenirii asupra acordului de colaborare, între agentul constator și contravenient, în partea rezolutivă a procesului-verbal, se va consemna faptul aducerii la cunoștința contravenientului a mărimii amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă.

(12) În cazul deciziei de remitere a cauzei contravenționale spre examinare funcționarului abilitat din cadrul autorității din care face parte agentul constator sau în instanța de judecată, agentul constator transmite după competență procesul-verbal și materialele cauzei contravenționale.

(13) Copia de pe procesul-verbal se înmânează persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și victimei la cerere. În cazul procesului-verbal încheiat în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, copia de pe procesul-verbal se înmânează în modul prevăzut la art. 382 alin. (6).

(14) În cazul prevăzut la art. 16 alin. (2), agentul constator expediază materialele cauzei contravenționale autorității publice locale pentru problemele minorilor și, după caz, poate solicita, prin demers, instanței de judecată aplicarea față de minor a măsurii de constrângere cu caracter educativ conform prevederilor art. 104 din Codul penal.

Articolul 445 "Nullitatea procesului-verbal cu privire la contravenție"

(1) Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a menșunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

(2) Celelalte încălcări ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Articolul 448 "Contestația împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale"

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447 alin. (8).

Articolul 461 "Încetarea procesului contravențional în ședință de judecată"

(1) În cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeliile prevăzute la art. 441 sau 445 alin. (1), instanța de judecată încetează procesul contravențional.

(2) Procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) doar dacă se constată că lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată.

Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 251 "Încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale"

(1) Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act.

(2) Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materii sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

(3) Nulitatea prevăzută în alin. (2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

(4) Încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Art.445 în redacție veche "Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a datelor și faptelor indicate la art.443 are ca efect nulitatea acestuia" a fost declarat neconstituțional prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 32 din 29.11.18.

Argumentele de drept utilizate de magistrații Curții Constituționale întru declararea neconstituționalității art. 445 în redacție veche au fost următoarele:

- Curtea a reținut că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolelor 445 și 461 din Codul contravențional. Verificarea constituționalității acestui tip de acte normative ține de competența sa ratiōe materiae, potrivit articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

- Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză avînd ca obiect un recurs împotriva unei hotărîri judecătorești care s-a bazat pe normele contestate. Astfel, Curtea admite că instanța de recurs va aplica sau va ține cont de prevederile criticate în analiza sa cu privire la legalitatea hotărîrii.

- Excepția a fost ridicată de către reprezentantul uneia dintre părțile la proces.

- Se consideră că soluția legislativă contravine dreptului la un proces echitabil din perspectiva drepturilor victimei, prin avantajarea nejustificată a contravenientului față de aceasta. Astfel, victima ar fi lipsită de o satisfacție echitabilă în ipoteza în care vinovăția contravenientului este demonstrată, însă procesul-verbal cu privire la contravenție este întocmit cu iregularități.

- Curtea observă că lipsa investigării efective și impunitatea persoanelor vinovate de comiterea unor acte de violență poate constitui un eșec al statului de a-și respecta obligațiile procedurale pozitive pe care le pretind articolele 3 și 8 din Convenția Europeană.

- Așadar, Curtea consideră că această cauză trebuie examinată prin prisma articolelor 24 [dreptul la integritate fizică și psihică] și 28 [viața intimă, familială și privată] din Constituție, care sunt corespondentele articolelor 3 și 8 din Convenția Europeană.

- Prin urmare, Curtea declară admisibilă sesizarea și va trece la examinarea în fond a articolului 445 și a textului „și 445” din articolul 461 din Codul contravențional.

Aprecierea Curții

- Curtea Europeană a reținut că, de vreme ce obiectul esențial al articolului 8 din Convenție este să protejeze persoana împotriva acțiunilor arbitrare ale autorităților publice, acesta implică, de asemenea, obligații pozitive inerente „respectării” efective a vieții private și de familie. Aceste obligații impun adoptarea unor măsuri în sfera relațiilor dintre particulari (Eremia v. Republica Moldova, 28 mai 2013, § 72).

- Cu privire la respectarea vieții private, Curtea Europeană a menționat, în diferite contexte, că acest concept include integritatea fizică și psihologică a unei persoane. În acest sens, Curtea a precizat în jurisprudența sa că obligațiile pozitive impuse autorităților în baza articolului 8, privit separat sau coroborat cu articolul 3, includ și obligația de a adopta și de a aplica un cadru legal corespunzător care să asigure protecția efectivă împotriva actelor de violență comise de către persoanele fizice (a se vedea Osman v. Regatul Unit, 28 octombrie 2008, §§ 128-130, Đorđević v. Croația, 24 iulie 2012, §§ 141-143; M.G. v. Turcia, 22 martie 2016, §§ 77, 78).

- Astfel, articolele 3 și 8 din Convenție instituie în sarcina statelor o obligație substanțială pozitivă de a întreprinde măsurile legislative necesare pentru a preveni și a pedepsi actele de violență comise de către indivizi. În acest context, eșecul statului de a-și onora obligațiile substanțiale poate conduce implicit la nerespectarea obligațiilor procedurale pozitive de a investiga efectiv și de a-i pedepsi pe cei vinovați de comiterea unor acte de violență (a se vedea cauza M.C. v. Bulgaria, 4 decembrie 2003, în care Curtea Europeană a combinat chestiunile de substanță cu cele de procedură dată fiind interdependența lor și a reținut că statul reclamat a eșuat să-și onoreze obligația procedurală din cauza unei probleme substanțiale).

- Curtea Europeană a subliniat că, atunci când o persoană pretinde că a fost victima unor acțiuni contrare articolului 3 din Convenție, această dispoziție implică o obligație pozitivă a statului de a efectua o investigație oficială, iar o asemenea obligație nu poate, în principiu, să se limiteze doar la cazurile de rele tratamente aplicate de către funcționarii de stat (Ceachir v. Republica Moldova, 10 decembrie 2013, § 43). Investigația ar trebui să conducă, în principiu, la stabilirea faptelor cazului, la identificarea și la pedepsirea celor responsabili. De asemenea, investigația trebuie să respecte condițiile independenței, efectivității, promptitudinii și reacției rezonabile și accesibilității victimei sau a reprezentanților săi legali la aceasta (O’Keeffe v. Irlanda [MC], 28 ianuarie 2014, § 172).

- Obligațiile procedurale pretinse de articolul 3 din Convenție se aplică cu privire la întreaga procedură, inclusiv cu privire la faza de judecată. Astfel, tribunalele naționale nu trebuie în niciun

caz să tolereze nepedepsirea ingerințelor în integritatea fizică și morală a persoanelor (Ceachir v. Republica Moldova, 10 decembrie 2013, § 46). Acest fapt este esențial pentru menținerea încrederii publice și asigurarea adeziunii la preeminența dreptului și pentru prevenirea oricărei aparențe de toleranță sau conveniență privind actele ilegale (Öneryildiz v. Turcia [MC], 30 noiembrie 2004, § 96).

- Cu titlu preliminar, Curtea reține că prevederile Codului contravențional reglementează cadrul general al constatării și al sancționării contravențiilor. Codul conține norme juridice cu privire la modul de întocmire a procesului-verbal, mențiunile obligatorii pe care trebuie să le conțină acest proces-verbal, persoanele care au calitatea de agenți constatați, modul de contestare a procesului-verbal, regimul general al sancțiunilor contravenționale, al aplicării și al executării acestora.

- Articolul 443 din Cod stabilește mențiunile obligatorii pe care trebuie să le conțină procesul-verbal cu privire la contravenție (i.e. data, ora și locul încheierii; calitatea, numele și prenumele agentului constatați, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă ș.a.m.d.).

- Potrivit articolului 445 din Cod, lipsa menționării în procesul-verbal cu privire la contravenție a datelor și a faptelor indicate la articolul 443 are ca efect nulitatea acestuia. De asemenea, potrivit articolului 461 din Cod, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată circumstanța prevăzută de articolul 445, instanța încetează procesul contravențional. Astfel, modul în care sunt redată aceste prevederi legale, precum și interpretarea dată de către instanțele de judecată, conduc la ideea că acestea sancționează procesul-verbal cu privire la contravenție cu nulitatea absolută, care poate fi constatată din oficiu, în cazul în care acesta nu conține cel puțin una dintre mențiunile reglementate la articolul 443 din Cod.

- Procesul-verbal cu privire la contravenție este un act administrativ, care emană de la o autoritate publică, dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale, se bucură de prezumțiile de legalitate, de autenticitate și de veridicitate. De asemenea, acesta este executoriu. Astfel, Curtea admite că pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii de efecte juridice, redactarea lui trebuie să respecte o anumită formă ad validitatem, trebuind realizate toate exigențele de fond și de formă.

- Astfel, Parlamentul are competența să stabilească condițiile de valabilitate ale procesului-verbal cu privire la contravenție, inclusiv neregulile care pot conduce la declararea nulității acestuia. Totuși, din perspectiva drepturilor fundamentale ale victimei, Parlamentul nu poate adopta o soluție legislativă care să înlăture, în mod absolut, posibilitatea reparării în fața instanței de judecată a erorilor comise la încheierea procesului-verbal.

- Curtea observă că prevederile contestate sunt rigide și insensibile în privința circumstanțelor, pentru că sancționează procesul-verbal cu privire la contravenție cu nulitatea absolută, în cazul în care acesta nu conține cel puțin una dintre mențiunile stabilite de lege. Din această perspectivă, legea nu le acordă instanțelor de judecată posibilitatea de a înlătura erorile care nu pot afecta, în mod obiectiv, caracterul echitabil al procesului. Astfel, dacă un judecător sesizat cu o contestație împotriva unui proces-verbal cu privire la contravenție constată că din acesta lipsește o mențiune prevăzută de articolul 443 din Codul contravențional, trebuie să-l anuleze și, implicit, să înceteze procesul contravențional.

- În acest sens, Curtea poate imagina o situație în care un proces-verbal cu privire la contravenția prevăzută de articolul 78 [vătămarea integrității corporale] sau articolul 78¹ [violența în familie] ar

putea fi anulat doar pentru că agentul constatator a omis să indice ocupația contravenientului sau oficiul care i-a eliberat actul de identitate, menționi care, în mod evident, sunt irelevante sau insignifiante în raport cu fondul cauzei. În asemenea situații ar fi imposibil de susținut că statul și-a onorat obligațiile procedurale pozitive de a investiga efectiv și de a-i pedepsi pe cei vinovați de comiterea actelor de violență.

- De altfel, Curtea a reținut în jurisprudența sa că sistemul de sancționare al statului trebuie să funcționeze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili, i.e. victimele actelor de violență, să fie convinși că sistemul judiciar va reacționa împotriva ilegalităților comise față de ei și nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiți. Dacă nu s-ar putea stabili o pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenționale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar (HCC nr. 28 din 22 noiembrie 2018, § 65).

- În concluzie, Curtea observă că articolul 445 și textul „și 445” din articolul 461 din Codul contravențional împiedică autoritățile să-și respecte obligațiile procedurale pozitive pretinse de articolele 3 și 8 din Convenția Europeană. Aceste prevederi legale sunt contrare articolelor 24 și 28 din Constituție.

- Spre deosebire de reglementările din Codul contravențional, în Codul de procedură penală legislatorul a decis să diferențieze nulitatea absolută de cea relativă. Astfel, potrivit articolului 251 alin. (2) din Codul de procedură penală, se sancționează cu nulitate absolută actul procedural încheiat cu încălcarea prevederilor legale referitoare la competența rationae materie sau ratione personae, la sesizarea instanței, la compunerea acestuia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului ori a traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii. În toate celelalte cazuri de încălcare a normelor procesuale penale, nulitatea actului procedural poate fi invocată numai în cazul în care s-a comis o încălcare ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.

- Astfel, constatarea neconstituționalității prevederilor contestate nu împiedică Parlamentul să diferențieze cazurile de nulitate absolută și de nulitate relativă a procesului-verbal cu privire la contravenție. Totuși, până la introducerea acestor amendamente legislative, judecătorii trebuie să aplice prevederile din Codul de procedură penală și să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată.

- Din motivele expuse mai sus, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 literele a) și e) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională, a HOTĂRÎT:

1. Se admite excepția de neconstituționalitate ridicată de către dl avocat Vitali Catană, în dosarul nr. 4r-2301/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Se declară neconstituționale articolul 445 și textul „și 445” din articolul 461 din Codul contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008.

3. Până la modificarea legii contravenționale de către Parlament, instanțele de judecată trebuie să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată.

LA CAZ, constatăm că deși anterior art. 445 Cod Contravențional în redacție veche a fost supus unui control constituțional și a fost declarat neconstituțional, legiuitorul după declararea neconstituționalității acestui articol, nu a schimbat radical situație și a copiat textul din art. 443 al. (1) Cod Contravențional în art. 445 Cod Contravențional, stipulând expres că *"Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal"*,

Astfel, se înțelege suficient de clar că prin neconsemnarea datelor indicate în art. 445 Cod Contravențional în procesul-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată este obligată să aplice această normă și să dispună anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și să dispună încetarea procesului contravențional în baza art. 461 Cod Contravențional. Iar prin asemenea abordare expres stipulată în art. 445 Cod Contravențional în continuare se încalcă drepturile victimei tratamentului inuman, degradant (la caz tratamentul degradant este supus un copil minor) de a fi descoperit delictul/infrațiunea, de a fi trași la răspundere juridică fapturitorii, de a solicita prejudicii de pe urma suferințelor cauzate, prin ce se implică încălcarea art. 3 și 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale!

În acest sens, Curtea a precizat în jurisprudența sa că obligațiile pozitive impuse autorităților în baza articolului 8, privit separat sau coroborat cu articolul 3, includ și obligația de a adopta și de a aplica un cadru legal corespunzător care să asigure protecția efectivă împotriva actelor de violență comise de către persoanele fizice (a se vedea *Osman v. Regatul Unit*, 28 octombrie 2008, §§ 128-130, *Đorđević v. Croația*, 24 iulie 2012, §§ 141-143; *M.G. v. Turcia*, 22 martie 2016, §§ 77, 78).

Articolele 3 și 8 din Convenție instituie în sarcina statelor o obligație substanțială pozitivă de a întreprinde măsurile legislative necesare pentru a preveni și a pedepsi actele de violență comise de către indivizi. În acest context, eșecul statului de a-și onora obligațiile substanțiale poate conduce implicit la nerespectarea obligațiilor procedurale pozitive de a investiga efectiv și de a-i pedepsi pe cei vinovați de comiterea unor acte de violență (a se vedea cauza *M.C. v. Bulgaria*, 4 decembrie 2003, în care Curtea Europeană a combinat chestiunile de substanță cu cele de procedură dată fiind interdependența lor și a reținut că statul reclamat a eșuat să-și onoreze obligația procedurală din cauza unei probleme substanțiale).

În acest sens Curtea Europeană a subliniat că, atunci când o persoană pretinde că a fost victima unor acțiuni contrare articolului 3 din Convenție, această dispoziție implică o obligație pozitivă a statului de a efectua o investigație oficială, iar o asemenea obligație nu poate, în principiu, să se limiteze doar la cazurile de rele tratamente aplicate de către funcționarii de stat (*Ceacir v. Republica Moldova*, 10 decembrie 2013, § 43). Investigația ar trebui să conducă, în principiu, la stabilirea faptelor cazului, la identificarea și la pedepsirea celor responsabili. De asemenea, investigația trebuie să respecte condițiile independenței, efectivității, promptitudinii și reacției rezonabile și accesibilității victimei sau a reprezentanților săi legali la aceasta (*O'Keefe v. Irlanda [MC]*, 28 ianuarie 2014, § 172).

Obligațiile procedurale pretinse de articolul 3 din Convenție se aplică cu privire la întreaga procedură, inclusiv cu privire la faza de judecată. Astfel, tribunalele naționale nu trebuie în niciun caz să tolereze nepedepsirea ingerințelor în integritatea fizică și morală a persoanelor (Ceachir v. Republica Moldova, 10 decembrie 2013, § 46). Acest fapt este esențial pentru menținerea încrederii publice și asigurarea adeziunii la preeminența dreptului și pentru prevenirea oricărei aparente de toleranță sau conveniență privind actele ilegale (Öneryildiz v. Turcia [MC], 30 noiembrie 2004, § 96).

Potrivit articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității: a) legilor și hotărârilor Parlamentului; b) decretelor Președintelui Republicii Moldova; c) hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată asupra actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție: a) în vigoare; b) care nu mai sunt în vigoare, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma este aplicabilă raporturilor juridice litigioase și este determinantă în soluționarea cauzei.

Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către:

- instanța de judecată din oficiu, care, respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate;
- părțile în proces, inclusiv reprezentanții acestora, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; - prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

DE MENȚIONAT, că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale.

Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza. Partea litigiului care a ridicat excepția de neconstituționalitate nu poate sesiza direct Curtea Constituțională.

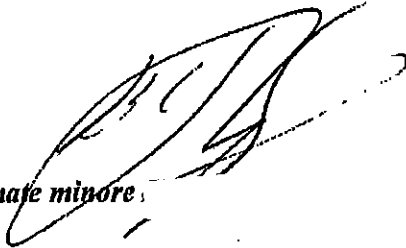
Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a cauzei se suspendă.

REIEȘIND DIN CELE EXPUSE SUPRA, CONDUCÎNDU-MĂ DE PREVEDERILE ART. 20, 24, 28 DIN CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA; ART. 3, 6 și 8 DIN CONVENȚIA PRIVIND APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE; ART. 387, 392 COD CONTRAVENȚIONAL, ART. 67, 68 și 80 COD PROCEDURĂ PENALĂ,

SOLICIT:

1. **Admiterea prezentei cereri de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 445 al. (1) Cod Contravențional, cu emiterea unei Încheieri judecătorești de expediere în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova a prezentei cereri de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 445 al. (1) Cod Contravențional.**
2. **Suspendarea examinării recursului depus asupra hotărârii Judecătoriei Comrat sediul Central din 19 mai 2021 zoda, dosar nr. 4-04/2021, prin care s-a dispus declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Șider Inga, învinută de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 al. (1) Cod Contravențional și încetarea procesului contravențional, până la examinarea de către Curtea Constituțională a cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.**

AVOCATUL MAXIM BELINSCHI,
Reprezentantul victimei și părții vătămate minore.

Dosarul nr. 4r-119/2021
Nr. comp. 4-20030683-06-4r-18062021

17

ÎNCHEIERE

19 iulie 2021

mun. Comrat

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat
în componență:

președintele ședinței, judecătorul Caraianu L.I.,
judecătorii Mironov A.S. și Gubenco S.A.,

cu participarea:

agentului constatator Fiodorova D.

apărătorului părții vătămate minore, avocat Belinschi M.,

apărătorului persoanei în privința căreia este întocmit procesul-verbal cu privire la
contravenție, avocat Dandeuș V.,

reprezentantului legal al părții vătămate minore – Șlapac Iurie

examinând cererea avocatului Belinschi M. privind remiterea la Curtea
Constituțională a Republicii Moldova a sesizării privind excepția de
neconstituționalitate a prevederilor art. 445 al. (1) Codul Contravențional
Republicii Moldova în cadrul examinării cauzei cu privire la contravenție în
privința lui ȘIDER INGA în comiterea contravenției prevăzute de art. 163 al. (1)
Cod Contravențional.

CONSTATĂ:

Pe rolul Curții de Apel Comrat se află la examinare dosarul cu privire la
contravenție în privința lui ȘIDER INGA în comiterea contravenției prevăzute de
art. 163 al. (1) Cod Contravențional la recursurile avocatului Belinschi M. în
interesele părții vătămate minore și reprezentantului părții vătămate
minore, agentului constatator ofițerul principal SAC SSP IP
Vulcănești, comisarius Fiodorova D. declarate împotriva hotărârii judecătorei
Comrat sediul central din data de 19 mai 2021.

În cadrul desfășurării ședinței de judecată pe această cauză avocatul Belinschi
M. a înaintat cererea privind remiterea la Curtea Constituțională a Republicii
Moldova sesizarea acestuia cu privire la constituționalitatea prevederilor art. 445
al. (1) din Codul cu privire la Contravenție al Republicii Moldova.

*În ședința de judecată instanței de recurs apărătorul părții vătămate
minore avocatul Belinschi M. a susținut cererea înaintată de acesta, solicitând de a
remite la Curtea Constituțională Republicii Moldova sesizarea lui cu privire la
constituționalitatea prevederilor art. 445 al. (1) din Codul cu privire la Contravenție
al Republicii Moldova. A mai explicat că art. 445 din Codul Contravențional al
Republicii Moldova a fost supus verificării constituționale în redacția de până la
modificări.*

*În ședința de judecată instanței de recurs reprezentantul legal al părții
vătămate minore a susținut demersul înaintat de avocat.*

*În ședința de judecată instanței de recurs agentul constatator Fiodorova D.
a susținut demersul înaintat.*

*În ședința de judecată instanței de recurs apărătorul persoanei în privința
căreia este întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, avocat Dandeuș V.*

a indicat că art. 445 Codului Contravențional a fost verificării prin prisma neconstituționalității. Modificările aduse de către Parlament corespund în totalitate constatărilor din Hotărârea precedentă a Curții Constituționale.

În ședința de judecată nu s-a prezentat persoana în privința căreia este pornită procedura cu privire la contravenție, avocat Șider Inga, fiind citată legal despre data, locul și ora când are loc ședința de judecată.

Ținând cont de opinia părților, completul a dispus examinarea cauzei în lipsa părții nominalizate din proces.

Examinând cererea avocatului Belinschi M. privind remiterea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova a sesizării privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 445 al. (1) Codul Contravențional Republicii Moldova, auzind opinia participanților la proces, completul consideră aceasta a fi întemeiată și pasibilă admiterii din următoarele temeuri.

Din conținutul cererii privind recunoașterea neconstituționalității a unor norme de drept rezultă că avocatul Belinschi M. solicită recunoașterea neconstituționalității prevederilor art. 445 al. (1) Codul Contravențional al Republicii Moldova.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Astfel, instanța de recurs remarcă că în temeiul art. 135 al. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 al. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 al. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale controlul constituționalității legilor este exercitat de Curtea Constituțională.

Potrivit prevederilor art. 7 din CPP Republicii Moldova,

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a

18

hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

(3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin.(3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.

În lumina celor elucidate completul conchide că prevederile normelor legale contestate de avocatul Belinschi M. reprezintă obiectul de verificare a constituționalității.

Totodată, completul remarcă că prevederile normei de drept, art. 445 Codul Contravențional Republicii Moldova în redacția Legii nr. 218 din data de 24 octombrie 2008, au servit deja ca obiect de verificare a constituționalității și *potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 29.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 445 și 461 din Codul contravențional (nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție)* s-au declarat neconstituționale articolul 445 și textul "și 445" din articolul 461 din Codul contravențional, adoptat prin Legea nr.218 din 24 octombrie 2008.

În cele din urmă prin Legea nr. 159 din 12.10.2018 privind modificarea unor acte legislative, în vigoare din 09.12.2018, articolul 445 va avea următorul cuprins:

"Articolul 445. Nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție

(1) Ne consemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

(2) Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei”.

Așadar, luând în considerație împrejurările expuse completul conchide că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor normelor de drept contestate este înaintată de una din părțile procesului. Normele de drept nominalizate, și anume art. 445 al. (1) Codului Contravențional în redacția Legii nr. 159 din 12.10.2018 nu au servit ca obiect de verificare a constituționalității.

În legătură cu acel fapt că normele de drept contestate nu au fost supuse verificării constituționale și sunt aplicabile la examinarea în fond a speței în cauză, luând în considerație faptul că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, completul consideră necesar de a admite cererea avocatului Belinschi M. privind remiterea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova a sesizării cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 445 al. (1) Codul Contravențional Republicii Moldova.

În temeiul celor expuse, conducându-se de art. art. 7, 342 CPP Republicii Moldova, Colegiul

DISPUNE:

De a admite cererea avocatului Belinschi Maxim privind soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 445 al. (1) Codul Contravențional Republicii Moldova.

De a se adresa la Curtea Constituțională întru soluționarea chestiunii ce ține de controlul constituționalității prevederilor art. 445 al. (1) din Codul Contravențional Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător:

Judecător:

Judecător:

CARAIANU L. I.

MIRONOV A.S.

GUBENCO S.A.

Avertizată conform art. 312 CP Republicii Moldova,
Specialist principal al Secției de interpreți și traducători
a Curții de Apel Comrat – Olesea Topal